

Вігучи
(рецензія)
було отримано
28.04.2026
Голова разової
спеціалізованої вченої
ради ДФ 26.133.111
д. психол. н. проф. Скрипник Т.В.

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.111
у Київському столичному університеті
імені Бориса Грінченка, доктору
психологічних наук, професору,
професору
кафедри спеціальної та інклюзивної
освіти Факультету психології, соціальної
роботи та спеціальної освіти
Скрипник Тетяні Вікторівні

Рецензія

Карпенко Олени Георгіївни, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на дисертаційну роботу *Загупіної-Візер Яни Юріївни* «Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 231 «Соціальна робота», галузь знань 23 Соціальна робота.

1. Актуальність дисертаційного дослідження.

Сучасний етап розвитку освіти характеризується активним впровадженням принципів інклюзивної освіти, що передбачає забезпечення рівного доступу до якісного навчання для всіх дітей, зокрема для молодших школярів з особливими освітніми потребами. У зв'язку з цим особливої ваги набуває питання ефективної організації соціально-педагогічної роботи, спрямованої на підтримку розвитку, навчання та соціалізації таких дітей у загальноосвітньому середовищі.

Особливості розвитку молодших школярів з особливими освітніми потребами зумовлюють необхідність комплексного підходу до їхнього супроводу. Ефективність такої роботи значною мірою залежить від узгодженої взаємодії фахівців різних галузей — педагогів, соціальних педагогів, психологів, логопедів, дефектологів, медичних працівників, а також батьків. Саме міждисциплінарна взаємодія створює умови для цілісного розуміння потреб дитини, розроблення індивідуальної траєкторії розвитку та забезпечення системної підтримки в освітньому середовищі.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень у сфері інклюзивної освіти, соціально-педагогічного супроводу та корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, проблема ефективної міждисциплінарної взаємодії фахівців у процесі соціально-педагогічної роботи з молодшими школярами залишається недостатньо розробленою. На практиці нерідко спостерігається

фрагментарність взаємодії спеціалістів, недостатня координація їхніх дій, що може знижувати ефективність підтримки дитини.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового обґрунтування та вдосконалення моделей міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами. Розроблення ефективних механізмів співпраці між фахівцями різних профілів сприятиме підвищенню якості освітніх та соціально-педагогічних послуг, створенню сприятливого освітнього середовища та забезпеченню повноцінної соціалізації і розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (протокол №10 від 30 листопада 2022 р.).

Наукова новизна результатів дисертації.

Наукова новизна результатів дисертації Загутіної-Візер Яни Юріївни незаперечна, вона зумовлена тим, що авторкою *вперше*: визначено сутність міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами як системно організованого процесу скоординованої та узгодженої діяльності фахівців закладу загальної середньої освіти та інших суб'єктів, залучених до психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з ООП, спрямованого на їх соціальну адаптацію та інтеграцію; узагальнено вітчизняний та міжнародний досвід (Франція, Німеччина, Італія) міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами; визначено критерії (готовність фахівців до міждисциплінарної взаємодії; залученість батьків до міждисциплінарної команди супроводу; динаміка розвитку молодших школярів з ООП), показники та рівні (високий, середній, низький) ефективності такої взаємодії; обґрунтовано змістово-методичне забезпечення та розроблено алгоритм міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти; *уточнено*: поняття «соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з ООП»; особливості організації міждисциплінарної взаємодії у закладі загальної середньої освіти через створення та забезпечення діяльності команд психолого-педагогічного супроводу; роль соціального педагога у координації міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами; *подальшого розвитку набули*: зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з молодшими школярами з ООП у закладі загальної середньої освіти.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується результатами дослідження, здійсненого Загутіною-Візер Яною Юріївною, і в цілому не викликає сумнівів.

Дисертантка обґрунтувала вибір теми, визначила мету, завдання, методи дослідження. Зміст роботи логічний і послідовний. Структура дисертації чітка, усієї частини спрямовані на досягнення поставленої мети.

Кваліфікаційним є застосування комплексу взаємопов'язаних методів наукового пошуку. Аналіз дослідження свідчить, що дисертантка чітко сформулювала основні положення та висновки проведеного дослідження, отримала результати, які мають теоретичне і практичне значення.

Практичне значення дослідження полягає в розробленні й впровадженні: комплексу діагностичних інструментів, що дозволяють оцінювати ефективність міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти; змістово-методичного забезпечення (алгоритм міждисциплінарної взаємодії, чек-листи спостереження, журнали моніторингу поведінки та прогресу, індивідуалізовані графіки навчання, рефлексивні протоколи командних зустрічей та адаптовані шаблони для індивідуальної програми розвитку/індивідуального навчального плану).

Матеріали дисертації пройшли необхідну апробацію, обговорювалися автором на 9 наукових і науково-практичних конференціях різного рівня: 5 міжнародних та 4 всеукраїнських, науково-практичних конференціях.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Здобуті результати дослідження можна використовувати у діяльності фахівців соціальної роботи, спеціалістів соціальних служб, інших фахівців соціальної сфери; закладами вищої освіти при розробленні змісту освітніх компонентів для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота», освітньо-професійних програм «Соціальна робота» та «Соціальна педагогіка».

Результати дослідження було впроваджено в освітній процес закладів загальної середньої освіти: спеціалізованої школи I–III ступенів № 106 з поглибленим вивченням англійської мови Шевченківського району м. Києва (акт про впровадження № 01-15/230 від 11.06. 2025р.); школи I–III ступенів № 70 Шевченківського району м. Києва (акт про впровадження № 01-09/47 від 19.05.2025р.); Синяківського хіміко-технологічного ліцею – закладу загальної середньої освіти I–II ступенів № 15 (акт про впровадження № 01-18/113 від 20.05.2025р.).

Отриманню достовірних результатів сприяв ретельний аналіз відповідних джерел, включаючи монографії, дисертації, статті в професійних періодичних виданнях, а також апробаційні матеріали як українських, так і зарубіжних дослідників.

Таким чином, ми вважаємо, що наукові положення та висновки є теоретично обґрунтованими та надійними. Не було виявлено жодних фактів, які б підтверджували недостовірність інформації, представлено в дисертації.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

У дисертації Загутіної-Візер Яни Юріївни визначені завдання були виконані на високому рівні, що свідчить про її глибоке розуміння предмета дослідження та вміння ефективно працювати в сфері соціальної роботи. Авторка чітко сформулювала мету дослідження, вона вдало обрала методи, які найкраще відповідали специфіці досліджуваної теми, що дозволило досягти значущих результатів.

Представлений текст наукової праці наочно демонструє, що Загутіна-Візер Яна Юріївна не лише володіє теоретичними методами дослідження, а й вдало використала емпіричний матеріал на практиці. Її вміння інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками свідчить про високий рівень підготовки та готовність до самостійної наукової діяльності.

Зазначене вище підтверджує, що Яна Юріївна успішно набула необхідних теоретичних знань, умінь і навичок, які є вкрай важливими для розвитку її як самостійного науковця.

Ми вважаємо, що наукові завдання, що були поставлені, виконані на високому методологічному рівні. Це підтверджує глибоке розуміння здобувачкою теорії досліджуваної проблеми та відповідних методів наукового пошуку. Загутіної-Візер Яна Юріївна проявила себе як самостійний науковець, яка оволоділа всіма необхідними теоретичними вміннями та практичними навичками, що відповідають рівню доктора філософії.

6. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях.

Матеріали дисертації висвітлено 14 наукових публікаціях, із них 6 – одноосібних, 8 – у співавторстві. Зокрема: 4 статті (з них 2 у співавторстві) у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 6 наукових публікацій (з них одна стаття (одноосібна) у зарубіжній колективній монографії, 4 у співавторстві), у яких додатково висвітлено результати дисертації.

Аналіз змісту публікацій засвідчує, що наукові положення та отримані результати проведеного дослідження, певною мірою представлено у друкованих наукових працях.

7. Структура та зміст дисертації. Зміст дисертаційної роботи відповідає ustalеним вимогам. У *вступі* обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, представлено його методологічний апарат; охарактеризовано методи дослідно-експериментальної роботи та експериментальну базу дослідження, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів; надано інформацію щодо впровадження та апробації результатів дослідження.

У *першому розділі* «Теоретико-методичні основи міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами» - здійснено ґрунтовний теоретичний аналіз наукових підходів до досліджуваної проблеми. Розділ присвячено висвітленню концептуальних засад міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими

освітніми потребами та окресленню її методологічного підґрунтя.

У роботі обґрунтовано використання системного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного та міждисциплінарного підходів як методологічної основи дослідження, що дозволило авторці комплексно розглянути процес організації соціально-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.

На основі узагальнення наукових підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників авторкою уточнено сутність поняття «міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», яке визначено як системно організований процес узгодженої діяльності фахівців закладу загальної середньої освіти та інших суб'єктів, залучених до психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, спрямований на забезпечення їх соціальної адаптації та інтеграції в освітньому середовищі.

Уточнено поняття «соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», яке авторкою розглядається як комплекс соціально-педагогічних впливів і взаємодій, що здійснюються фахівцями закладу освіти у співпраці з батьками та іншими суб'єктами соціально-педагогічної діяльності з метою забезпечення соціалізації, адаптації та інтеграції дитини в інклюзивне освітнє середовище.

Проведено узагальнення зарубіжного досвіду організації міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами (зокрема Франції, Німеччини та Італії). Проаналізовано механізми координації діяльності фахівців, форми партнерської взаємодії з батьками, використання структурованих протоколів командних зустрічей та інструментів моніторингу розвитку дитини, що можуть бути адаптовані до практики функціонування закладів загальної середньої освіти України.

У другому розділі *«Стан міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами»* - представлено методика та результати емпіричного дослідження, спрямованого на виявлення особливостей організації міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

Обґрунтовано логіку та структуру емпіричного дослідження, яке здійснювалося поетапно із застосуванням змішаного дослідницького підходу (explanatory sequential design) та включало пошуковий і основний етапи. Основний етап складався з констатувального, формувального та контрольного підетапів, що забезпечило послідовність і наукову обґрунтованість дослідницької процедури.

На пошуковому етапі авторкою здійснено експрес-опитування фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. За результатами опитування визначено критерії ефективності міждисциплінарної взаємодії у

соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами, серед яких: готовність фахівців до міждисциплінарної взаємодії, залученість батьків як рівноправних партнерів команди супроводу та динаміка розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Для кожного з критеріїв авторкою визначено відповідні показники та рівні сформованості (високий, середній, низький).

Аналіз результатів емпіричного дослідження засвідчив, що міждисциплінарна взаємодія у командах психолого-педагогічного супроводу має переважно епізодичний і фрагментарний характер, що негативно впливає на ефективність соціально-педагогічної підтримки молодших школярів з особливими освітніми потребами. Встановлено, що найбільш розвиненою є мотиваційна складова готовності фахівців до взаємодії, тоді як когнітивна та практична складові сформовані на недостатньому рівні. Крім того, виявлено недостатній рівень залученості батьків до процесу командної взаємодії та обмежену системність моніторингу динаміки розвитку дітей.

Виявлено ключові проблеми організації міждисциплінарної взаємодії, серед яких: недостатній рівень теоретичної обізнаності фахівців щодо механізмів командної взаємодії, відсутність чітко визначеного алгоритму координації діяльності команди супроводу, низький рівень системності комунікації між учасниками команди та недостатня інтеграція батьків у процес прийняття рішень щодо підтримки дитини.

У *третьому розділі «Змістово-методичне забезпечення міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами»* авторкою представлено результати експериментальної роботи, спрямованої на розроблення, впровадження та перевірку ефективності змістово-методичного забезпечення міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.

Розроблено змістово-методичне забезпечення міждисциплінарної взаємодії, яке визначено як структурований комплекс взаємопов'язаних цілей, змісту, форм, методів, алгоритмів і практичних інструментів соціально-педагогічної діяльності, спрямованих на забезпечення узгодженої співпраці фахівців команди супроводу, батьків та інших суб'єктів соціально-педагогічної взаємодії.

У розділі детально охарактеризовано зміст, форми та методи міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами. До основних форм такої взаємодії віднесено регулярні засідання команди супроводу, кейс-зустрічі, партнерські зустрічі з батьками, спільні тренінги та воркшопи, а також використання онлайн-форм комунікації та цифрових інструментів. Авторкою, також, систематизовано методи міждисциплінарної взаємодії, зокрема обговорення, консультації, мозкові штурми, кейс-метод, рефлексивні практики, використання цифрових платформ та спостереження.

Важливим науково-практичним результатом дослідження є розроблення циклічного восьмикрокового алгоритму міждисциплінарної взаємодії, який забезпечує послідовну організацію командної роботи фахівців у процесі соціально-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Алгоритм передбачає визначення потреб дитини, збір і аналіз інформації, розподіл ролей між членами команди, узгодження плану дій із батьками та зовнішніми партнерами, розроблення і реалізацію індивідуальної програми розвитку, моніторинг результатів та корекцію стратегії підтримки. Така структура забезпечує безперервність і системність міждисциплінарної взаємодії.

Окрему увагу приділено визначенню ролі соціального педагога як координатора міждисциплінарної взаємодії, який забезпечує організацію співпраці між фахівцями команди супроводу, батьками, адміністрацією закладу освіти та зовнішніми інституціями. Показано, що координуюча роль соціального педагога сприяє узгодженню освітніх, психологічних і соціально-педагогічних заходів підтримки дитини, формуванню толерантного освітнього середовища та профілактиці соціальної ізоляції учнів з особливими освітніми потребами.

Розроблено практичні рекомендації щодо підвищення ефективності міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами, зокрема шляхом удосконалення командної комунікації, активного залучення батьків до процесу супроводу та використання сучасних цифрових інструментів взаємодії.

Додатки переконливо ілюструють зміст ґрунтовного наукового дослідження щодо вирішення поставлених завдань на початку експерименту на різних етапах наукової роботи.

Дисертаційна робота Загутіної-Візер Яни Юріївни є завершеним та цілісним дослідженням.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації

Висловлені в дисертації положення та ідеї є самостійними, ретельно обґрунтованими, добре продуманими, експериментально перевіреними та оригінальними.

Аналіз тексту свідчить про повне дотримання здобувачкою принципів академічної доброчесності.

9. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом, дисертаційне дослідження Загутіної-Візер Яни Юріївни «Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», за формальними ознаками відповідає встановленим вимогам.

Поряд із безперечною науковою та практичною цінністю представленого дослідження, дисертаційна робота містить окремі дискусійні

положення та аспекти, що потребують уточнення або можуть стати предметом подальших наукових доробок.

1. У першому розділі дисертації представлено ґрунтовний аналіз теоретичних підходів до міждисциплінарної взаємодії, проте доцільним було б більш широко висвітлити порівняльний аналіз зарубіжних моделей організації міждисциплінарних команд, зокрема, більш детально розкрити механізми їх практичного впровадження у системі освіти різних країн.

2. У межах емпіричного дослідження авторкою охоплено значну кількість респондентів, однак було б доцільніше розширити географію формувального етапу за рахунок закладів освіти інших регіонів України, що дозволило б ще повніше підтвердити універсальність запропонованої моделі міждисциплінарної взаємодії.

3. У третьому розділі дисертації детально представлено алгоритм міждисциплінарної взаємодії, проте окремі елементи його реалізації могли б бути додатково проілюстровані конкретними практичними кейсами або прикладами застосування у діяльності команд соціально-педагогічного супроводу.

4. У роботі значну увагу приділено ролі соціального педагога як координатора міждисциплінарної взаємодії. Водночас доцільним було б більш детально окреслити механізми взаємодії соціального педагога з зовнішніми інституціями (соціальними службами, громадськими організаціями, медичними установами тощо) у системі комплексного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Висловлені зауваження та пропозиції не знижують загальної наукової цінності дисертаційного дослідження і мають рекомендаційний характер. Вони можуть бути враховані авторкою у подальшій науковій та практичній діяльності. Висловлені зауваження не позначаються на загальній позитивній оцінці виконаної роботи.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

На основі вивчення поданої роботи можна дійти висновку, що дисертація «Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», відповідає вимогам галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота. Це твердження ґрунтується на кількох ключових аспектах.

По-перше, актуальність теми дисертаційного дослідження є беззаперечною, оскільки проблема міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами набуває особливої ваги в умовах розвитку інклюзивної освіти та сучасних соціальних викликів. Ефективна взаємодія фахівців різного профілю є важливою умовою забезпечення комплексної підтримки дітей з особливими освітніми потребами, їх соціалізації, адаптації та інтеграції в освітнє середовище. Дослідження, спрямовані на вдосконалення механізмів такої взаємодії, сприяють формуванню нових теоретичних і практичних

підходів до організації соціально-педагогічної роботи в інклюзивному освітньому просторі.

По-друге, сучасний методологічний рівень виконання дисертації свідчить про використання авторкою комплексного підходу до дослідження проблеми. У роботі застосовано поєднання системного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного та міждисциплінарного підходів, а також використано широкий спектр теоретичних і емпіричних методів дослідження, що забезпечує об'єктивність і наукову достовірність отриманих результатів. Це свідчить про високий рівень наукової підготовки здобувачки та її здатність інтегрувати різні методологічні підходи для розв'язання складних наукових завдань.

По-третє, наукова новизна отриманих результатів полягає у розробленні та обґрунтуванні концептуальних положень щодо організації міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами. Авторкою уточнено сутність ключових понять дослідження, визначено критерії та показники ефективності міждисциплінарної взаємодії, а також розроблено змістово-методичне забезпечення та циклічний алгоритм організації взаємодії фахівців команди психолого-педагогічного супроводу. Запропоновані підходи розширюють теоретичні засади соціально-педагогічної роботи та відкривають нові можливості для подальших досліджень у сфері соціальної роботи та інклюзивної освіти.

По-четверте, обґрунтованість наукових положень і висновків, представлених у дисертації, забезпечується ґрунтовним аналізом наукових джерел, нормативно-правової бази, результатів емпіричного дослідження та їх статистичною обробкою. Узагальнення отриманих даних підтверджує достовірність і логічну послідовність висновків авторки, що надає дослідженню належного рівня наукової аргументованості та практичної значущості.

Запропоноване змістово-методичне забезпечення, включаючи алгоритм міждисциплінарної взаємодії, практичні інструменти командної роботи та рекомендації щодо підвищення ефективності взаємодії фахівців, може бути використане у діяльності соціальних педагогів, практичних психологів, педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, а також, у процесі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери у закладах вищої освіти.

Таким чином, враховуючи всі вищезазначені аспекти, можна з упевненістю стверджувати, що дисертація відповідає науковим стандартам і робить вагомий внесок у розвиток галузі 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам.

Дисертація Загутіної-Візер Яни Юріївни та наукові публікації, в яких

висвітлено її наукові результати, виконано на високому науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності.

Загутіна-Візер Яна Юріївна на високому рівні оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувачка вільно володіє матеріалом.

Дисертація Загутіної-Візер Яни Юріївни на тему «Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п.п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 р. за № 155/30023.

Рецензент:

Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи факультету психології
соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Олена КАРПЕНКО

